

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
Техникалық және кәсіптік білім

Тіркеу № _____
«_____» _____ 2020 жыл

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМА

ҚАЗАҚ ТІЛІ
(пән атауы)

(қоғамдық-гуманитарлық бағыт)

Негізгі орта білім базасында

Семей 2020

Бағдарлама қоғамдық-гуманитарлық бағытындағы жалпы білім беретін пәндер бойынша оқу-әдістемелік бірлестігінде қаралды және ұсынылды
Хаттама № 2 «03» шілде 2020 жыл

Бағдарлама Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінде қаралды және мақұлданды
Хаттама № 1 «15» шілде 2020 жыл

Мазмұны

1.	Түсіндірме жазба	4
2.	Пәннің тақырыптық жоспары	8
3.	Оқытудың нәтижелері және бағалау критерийлері	11
4.	Әдебиеттер мен оқу құралдарының тізімі	17

Түсіндірме жазба

Үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» және Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» бұйрықтарына сәйкес әзірленген.

Үлгілік оқу бағдарламасында ұсынылған әдебиеттер тізбесі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 17 мамырдағы № 217 «Оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, құралдардың және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің тізбесін бекіту туралы» бұйрығы негізінде жасалған.

«Қазақ тілі» пәнін оқытудың мақсаты – ана тілін қадірлейтін, қоғамдық мәнін түсінетін тұлға қалыптастыру, сондай-ақ қазақ әдеби тілі нормаларын сақтап, дұрыс қолдана білуге, еркін сөйлесуге және сауатты жазуға үйрету.

«Қазақ тілі» оқу пәнін оқытудың негізгі міндеттері:

1) қазақ тілін ана тілі ретінде тани отырып, өмірлік қажеттіліктерінде коммуникативтік әрекеттер түрінде (тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым) сауаттылықпен қолдану дағдыларын қалыптастырады;

2) білім алушыларда қазақ тілін күнделікті өзі еркін қолданып жүрген қарым - қатынас құралынан енді оны тілдік заңдылықтар негізінде танып - білу дағдыларын қалыптастырады;

3) қазақ тілі жүйесін құраушы кіші жүйелерді, тіл бірліктерін және олардың табиғатын танып біледі;

4) тіл бірліктерінің қарым - қатынас құралы болу, ойды білдіру, таным құралы болу, ақпаратты сақтау құралы болу қасиеттерін функционалдық - коммуникативтік бағдарда танып біледі, соған лайықты машықтар мен дағдыларды қалыптастырады;

5) «Қазақ тілі» пәні бағдарламасы білім алушының тіл сауаттылығы мен сөйлеу сауаттылығын, сөз байлығын, басқалармен еркін қарым - қатынасқа түсу қабілетін дамытуды және ойлау қабілеті мен танымдық дағдыларын жетілдіруді көздейді.

Оқу мақсаттары оқытушы мен білім алушыларға болашақ қадамдары жөнінде өзара ой бөлісуге, оларды жоспарлау мен бағалауға мүмкіндік беретін бірізділік пен сабақтастықты көрсететін 4 бөлімнен тұрады:

1) тыңдалым және айтылым;

- 2) оқылым;
- 3) жазылым.
- 4) әдеби тіл нормасы

Оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу; мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, мақала, бейнебаян) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты ғаламдық (отандық) мәселелермен байланыстыра білу, салыстыру; мәтінде көтерілген мәселені, автор позициясын (қоғамдық - саяси, ғылыми) талдай отырып, негізгі ойды анықтау; мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым - қатынасын ескере отырып, талқылау сұрақтарын құрастыру және сыни тұрғыда бағалау; коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында дұрыс сөйлеу, тыңдаушыларға ықпал ете білу, шешен сөйлеу; сөйлеу тілінің лексикалық, фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін ажыратып, орынды қолдану;

1. «Тыңдалым және айтылым» бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) негізгі ойды анықтау;
- 4) тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау;
- 5) сөйлеу мәдениетін дамыту;

2. Оқылым: әртүрлі графикалық мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдау, негізгі үрдістерді анықтау; таза ғылыми және публицистикалық стильдерін тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы); әртүрлі стильдегі мәтіндердің жанрлық ерекшеліктерін таба білу; ауызекі сөйлеудің стильдік бедерін дұрыс қолдану; публицистикалық шығарма тілінің стильдік бедерін дұрыс қолдана білу; ресми ісқағаздар тілінің сөз бедерін дұрыс қолдана білу; көркем әдебиет тілінің сөз бедерін дұрыс қолдана білу; әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, автор көзқарасын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау (фонетикалық деңгей, лексикалық деңгей, морфологиялық деңгей, синтаксистік деңгей негізінде); мәтіндегі негізгі ойды анықтау, берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдеу және толықтыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын жүйелі

қолдана білу; БАҚ, энциклопедиялық, ғылыми - көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала білу, сілтеме жасау, дәйексөз келтіру жолдарын білу;

«Оқылым» бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау;
- 5) мәліметтерді өңдей білу;
- 6) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

3. Жазылым: жоспар түрлерін құру (күрделі, тезистік, тірек-схема түріндегі жоспар); ауызекі сөйлеу стилінде әлеуметтік жағдайларға сай мәтін құрастыру; ресми қарым - қатынас аясында ресми құжат түрлерін жазу: сенімхат, кепілхат, өтінім, тапсырыс, келісімшарт, еңбек шарты, шарт, еңбек келісімі, мәтіндер құрастыру; ғылыми стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, баяндама, мақала, лекция, баяндама тезистері, аннотация, түйіндеме, рецензия, мәтіндер құрастыру; публицистикалық стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, мақала, репортаж, сұхбат, ақпарат, информациялық хабар, очерк, памфлет жазу; көркем әдебиет стилінің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып мәтіндер құрастыру (таңдау бойынша); мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді салыстырып, маңызды тұстары мен үрдістерді талдап жазу, өзіндік тұжырым жасау; көтерілген мәселе бойынша академиялық тұрғыдан эссе жаза білу, мәселенің артықшылықтары мен кемшіліктерін талдап жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу; әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық жұмыстар (өлең, әңгіме, естелік, шығарма) ұсына білу; жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау;

«Жазылым» бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу;
- 2) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 3) эссе жазу;
- 4) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 5) шығармашылық жұмыс;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау;

4. Әдеби тіл нормалары: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді қазіргі орфографиялық нормаға сай жазу; сөздерді фонетикалық принцип негізінде жазу; сөздерді морфологиялық-фонематикалық принцип негізінде жазу; сөздерді тарихи-дәстүрлік принцип негізінде жазу; сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; әлеуметтік-саяси шешендік қатынас аясында сөз әдебі мен сөйлеу мәнерін дұрыс қолдану; мәтін нормаларын сақтап жазу (мәтін құрылымы, абзац, мәтін бөліктері, тақырып); мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.

Әдеби тіл нормасы бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) орфография;
- 2) орфоэпия.
- 3) лексика
- 4) грамматика
- 5) пунктуация

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының жұмыс оқу бағдарламаларын құруда төмендегідей құқықтары бар:

- оқытудың әртүрлі технологияларын, түрін, ұйымдастыру әдістері мен оқу үрдісін бақылау түрлерін таңдауға;
- оқу уақытының жалпы сағат көлемін бөлімдер мен тақырыптарға бөлуге (пәнді оқытуға бөлінген сағат көлемінен);
- нақты дәлелдер мен фактілерге негіздей отырып, пәннің бөлімдері мен тақырыптарының реттілігін өзгертуге.

Жұмыс берушілердің талаптары мен жергілікті жағдайларға байланысты аймақтық компонентін енгізу арқылы бөлімдер мен тақырыптар тізімін тереңдету және кеңейту мақсатында өзгертуге болады.

Пәнді қазақ әдебиеті, қазақстан тарихы, география пәндерімен байланыстыра оқыту ұсынылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

№	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Сағат саны		
		Барлығы	Сабақтар	
			Теориял ық	Практик алық
I тарау. Орфография. Тіл және алаш идеясы		*	*	*
1	Тақырып 1. Алаш идеясы, қозғалысы, ұраны. Жаңа атаулар, ықшамдалған және төлтума сөздер емлесі			
2	Тақырып 2. Алаш арыстары тіл туралы, тілдің адам өміріндегі орны. Кірме сөздер емлесі			
3	Тақырып 3. Ахмет Байтұрсынұлы кім? Будан сөздер емлесі			
II тарау. Орфография. Әлем жаңалықтары: өнер және мәдениет		*	*	*
4	Тақырып 4. Мұхит асқан туынды. Білім жарығы. Біріккен сөздер,тіркесті сөздер емлесі. Мамандандырылған сөздер			
5	Тақырып 5. Музыканың үлкен кітабы. Әлем таныған классик. Бейүндес және игерілген кірме сөздер			
III тарау. Фонетика: Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өнер		*	*	*
6	Тақырып 6. Қазақ мәдениеті мен ақыл ойының заңғар биігі. Интонация. Пауза			
7	Тақырып 7. Ш.Құдайбердіұлы шығармаларындағы «ар» тақырыбы. Мелодия			
8	Тақырып 8. Мағжан мен Жүсіпбек. Ритм			
9	Тақырып 9. «Мәңгілік ел» идеясы. Егемен әліпби. Қарқындылық. Сөйлеу темпі			
IV тарау. Әдеби норма. Экономикалық интеграция – бүгінгі күннің даму үрдісі		*	*	*
10	Тақырып 10. Батысеуропалық экономикалық интеграция, шарттары. ТМД елдерінің тарихы Әдеби тіл және көркем әдебиет тілі			
11	Тақырып 11. Еуразиялық Одақ: болашақтың стратегиясы. Тілдік нормалар			
V тарау. Сөз мәдениеті. Білім. Ғылым. Инновация		*	*	*
12	Тақырып 12. Қаныш Сәтбаев ғылым –білім туралы. Көркем әдебиет стилі. Публицистикалық және ғылыми стильдер			
13	Тақырып 13. Алаштың ғылым-білім үйрету бағдарламасы. Тұрақты тіркестер, мақал-мәтелдер			
14	Тақырып 14. Нанотехнология. Тілдің пайда болуы туралы ілім. Сөйлеу этикеті.Тілдік норма			
VI тарау. Сөзжасам. Қазіргі қоғам: әлеуметтік теңсіздік		*	*	*
15	Тақырып 15. Байлық пен кедейлік. Сөзжасам, сөзжасамдық тәсілдер			

16	Тақырып 16. Қазақстандағы әлеуметтік топтар. Туынды сөз			
VII тарау. Синтаксис. Сәулет өнері		*	*	*
17	Тақырып 17. Ғаламдағы ғажайып ғимараттар. Сөйлем. Сөйлем түрлері мен мүшелері			
VIII тарау. Пунктуация. Қазіргі әлемдегі саясат және жаһандық мәселелер		*	*	*
18	Тақырып 18. Әлемдік саясат. Әлемдік саясаттың көшбасшылары. Тыныс белгілері, тыныс белгілерінің қабаттасуы			
IX тарау. Пунктуация. Сөз мәдениеті және шешендік өнер		*	*	*
19	Тақырып 19. Шешендік өнер: тарихы, зерттеуі, пән ретінде қалыптасуы. Тыныс белгілері: нүктелі үтір, жақша, тырнақша			
20	Тақырып 20. Сөйлеу мәдениеті. Сөйлеу мәдениетінің зерттелуі. Төл сөз бен автор сөзі			
X тарау. Қазақстан бейнесі. Қазақстанның өткені мен келешегі. Шешендік сөздер. Орфография. Ғылыми стиль		*	*	*
21	Тақырып 21. Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт. Уық шаншылған Ұлытау			
22	Тақырып 22. Бабалар сөзі - даналық көзі. Мәңгілік сарын			
23	Тақырып 23. Қазақтың дәстүрлі 1000 күйі			
24	Тақырып 24. Қазақстан - қызғалдықтың Отаны. Тәуелсіздік тұғыры. «Мәңгілік» ел идеясы			
XI тарау. Жастар мәдениеті және мәселесі. Шешендік сөздер. Орфография. Публицистикалық стиль		*	*	*
25	Тақырып 25. Ел тірегі - білімді жастар. Болашаққа жол ашқан бағдарлама			
26	Тақырып 26. Сөйлеу мәдениеті. Кітап – білім бұлағы			
27	Тақырып 27. Жастардың кәсіп таңдауы. Қазақстанның дарынды жастары. Мен жастарға сенемін!			
XII тарау. Қазіргі қоғам. Миграция. Зияткерлік миграция. Шешендік сөздер. Фонетика. Ресми іс қағаздар стилі		*	*	*
28	Тақырып 28. Қоғам. Қазіргі қоғам			
29	Тақырып 29. Миграция. Еуропамен миграциялық байланыс. Зияткерлік миграция. Миграциялық үрдіс			
30	Тақырып 30. Жастардың зияткерлік бағдарламасы			
XIII тарау. Әлемді өзгерткен өнертабыстары. Шешендік сөздер. Сөз мәдениеті. Публицистикалық стиль		*	*	*
31	Тақырып 31. Әлем мойындаған рекорд. Адамзат жаңалығы. Ұлы өнертапқыш			
32	Тақырып 32. Суасты құралдарын жасаудағы ғылым жетістігі			
33	Тақырып 33. Жылқыны алғаш қолға үйреткен - қазақ даласы. Көшпелілер киімі. Көшпелілердің алғашқы конькиі			

XIV тарау. Бейбітшілік, қауіпсіздік және жаһандық экономика. Шешендік сөздер. Сөз мәдениеті. Көркем әдебиет стилі		*	*	*
34	Тақырып 34. Қазақстан – «ядросыз әлем» қозғалысының көшбасшысы			
35	Тақырып 35. Бірікен ұлттар ұйымы. Әлемнің бейбітшілік пен тұрақтылық ісіне Қазақстанның үлесі			
36	Тақырып 36. Экстремизм мен терроризм ХХІ ғасыр індеті. Бейбіт өмір – береке бастауы. Қазақ халқы – бейбітсүйгіш ел			
XV тарау. Ұлттың тарихи жәдігерлерін сақтау. Шешендік сөздер. Мәтін		*	*	*
37	Тақырып 37. Тарихи жәдігерлерге не жатады. «Мәдени мұра» бағдарламасы. Қазақстанның тарихи-мәдени ескерткіштері			
38	Тақырып 38. Қазақтың ертедегі қару-жарақтары. Ұлттық аспаптар			
39	Тақырып 39. «Бабалар сөзі» 100 томдығы. «Ұлы даланың жеті қыры»			
XVI тарау. Табиғат және экология. Шешендік сөздер. Мәтін		*	*	*
40	Тақырып 40. Табиғатқа не жатады. Тірі табиғат және өлі табиғат. Табиғат туралы мақалдар. Қазақстанның табиғаты. Табиғатты қорғау. Табиғатқа қатысты тыйым сөздер			
41	Тақырып 41. Табиғатты қорғайтын халықаралық ұйымдар			
XVII тарау. Жаңа әлемдегі театр мен кинематография. Шешендік сөздер. Пунктуация		*	*	*
42	Тақырып 42. Театр – өмір айнасы. Әлемге әйгілі өнер ордалары. «Астана опера» – өнер шаңырағы			
43	Тақырып 43. Алаш аңсаған фильм. Әлемге танылған Әміре. Кинофестиваль – кино өнері туындыларының байқауы. Қазақ даласының Орфейі			
XVIII тарау. Еңбек нарығы және сұраныс. Шешендік сөздер. Пунктуация. Сөйлеу мәнерлілігі		*	*	*
44	Тақырып 44. Нарық. Еңбек нарығы. Сұраныс, ұсыныс және баға. Тапшы мамандықтар. Болашақтың мамандығы.			
45	Тақырып 45. Цифрлы Қазақстан: мамандықтарға сұраныс. Қазақстандағы жұмыс күші қозғалысы			
	Пән бойынша барлығы	90	35	55

Оқыту нәтижелері және бағалау критерийлері

№	Бөлім	Бөлім мазмұны	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийлері
1.	Орфография. Тіл және алаш идеясы	Алаш идеясы, қозғалысы, ұраны. Жаңа атаулар, ықшамдалған және төлтума сөздер емлесі Алаш арыстары тіл туралы, тілдің адам өміріндегі орны. Кірме сөздер емлесі Ахмет Байтұрсынұлы кім? Будан сөздер емлесі	1) Лексикалық құрылымдарды қолданып, орфографиялық нормаға сай көтерілген мәселе бойынша эссе жазу	1) Мәтінде көтерілген мәселені (қоғамдық-саяси) талдап жазады; 2) Негізгі ойды ғаламдық мәселелермен байланыстырады; 3) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай қолданады.
2.	Орфография. Әлем жаңалықтары: өнер және мәдениет	Мұхит асқан туынды. Білім жарығы. Біріккен сөздер, тіркесті сөздер емлесі. Мамандандырылған сөздер Музыканың үлкен кітабы. Әлем таныған классик. Бейүндес және игерілген кірме сөздер. Алаш қайраткері Қошке Кеменгерұлы. Әлемдік кинематографияның өмірге келуі.	1) Оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпаратты іріктей отырып, түртіп жазу (конспектілеу)	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты, аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды жазады, талдайды; 2) Біріккен, тіркесті сөздер, мамандандырылған, бейүндес және игерілген кірме сөздерді қолданып, тақырып құрастырады.
3.	Фонетика: Қазіргі қоғам құндылықтары : мәдениет және өнер	Қазақ мәдениеті мен ақыл ойының заңғар биігі. Интонация. Пауза. Ш.Құдайбердіұлы шығармаларындағы «ар» тақырыбы. Мелодия	1) Әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдар арқылы шығармашылық жұмыстар (өлең, хат, әңгіме, шығарма) жазу	1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын анықтайды; 2) Мәтіндер бойынша сұрақтар құрастырады; 3) Ғылыми-көпшілік

		<p>Мағжан мен Жүсіпбек. Ритм</p> <p>«Мәңгілік ел» идеясы. Егемен әліпби. Қарқындылық. Сөйлеу темпі</p>		<p>стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданады.</p>
4.	<p>Әдеби норма. Экономикалық интеграция – бүгінгі күннің даму үрдісі</p>	<p>Батысеуропалық экономикалық интеграция, шарттары. ТМД елдерінің тарихы Әдеби тіл және көркем әдебиет тілі</p> <p>Еуразиялық Одақ: болашақтың стратегиясы. Тілдік нормалар</p>	<p>1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (мақала) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды қолдану.</p>	<p>1) Ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелейді; 2) Логикалық және стильдік түзетулер енгізеді; 3) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешедік өнерін көрсетеді.</p>
5.	<p>Сөз мәдениеті. Білім. Ғылым. Инновация</p>	<p>Қаныш Сәтбаев ғылым –білім туралы. Көркем әдебиет стилі. Публицистикалық және ғылыми стильдер</p> <p>Алаштың ғылым-білім үйрету бағдарламасы. Тұрақты тіркестер, мақал-мәтелдер</p> <p>Нанотехнология. Тілдің пайда болуы туралы ілім. Сөйлеу этикеті.Тілдік норма</p>	<p>1) Жаһандану жағдайындағы білім, ғылымның даму, инновацияның отандық экономикаға кірігуі туралы сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай баяндау.</p>	<p>1) Тыңдалған мәтіндегі, астарлы ойды бағалайды; 2) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын тұжырымдайды; 3) Тақырыпта көтерілген мәселені сыни бағалайды; 4) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастырады және бағалайды; 5) Тілдік нормаларды қолданады.</p>
6.	<p>Сөзжасам. Қазіргі қоғам: әлеуметтік теңсіздік</p>	<p>Байлық пен кедейлік. Сөзжасам, сөзжасамдық тәсілдер</p> <p>Қазақстандағы әлеуметтік топтар. Туынды сөз</p>	<p>1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс-қағаздар, публицистикалық, ауызекі сөйлеу, көркем әдебиет стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты</p>	<p>1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды ажыратады; 2) Сөзжасамдық</p>

			аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін талдау.	және синтаксистік нормаларды сақтайды.
7.	Синтаксис. Сәулет өнері	Ғаламдағы ғажайып ғимараттар. Сөйлем. Сөйлем түрлері мен мүшелері.	1) Мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді талдау.	1) Сәулет өнері туындыларының маңызын ғаламдық мәселелермен байланыстырады; 2) Сөйлем, сөйлемнің грамматикалық құрылысы және жүйесін нақтылайды; 3) Синтаксистік нормаларды есте сақтайды.
8.	Пунктуация. Қазіргі әлемдегі саясат және жаһандық мәселелер	Әлемдік саясат. Әлемдік саясаттың көшбасшылары. Тыныс белгілері, тыныс белгілерінің қабаттасуы. Хан Абылайдың сыртқы саясаты. Жаһандану: пайдасы мен зияны. Қылмыс және заң. Адам құқығы. Бүкіләлемдік жаһандану.	1) Сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдану.	1) Мәтіндегі тыныс белгілері, тыныс белгілерінің қабаттасуын анықтайды; 2) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, мақала, бейнебаян) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдайды; 3) Мәтінде көтерілген мәселеге баға береді; 4) Қазіргі әлемдегі саясат және жаһандық мәселелер, қылмыс, заң, адам құқығы туралы мәтіндегі үзінділер бойынша болжам жасайды.
9.	Пунктуация. Сөз мәдениеті және шешендік өнер	Шешендік өнер: тарихы, зерттеуі, пән ретінде қалыптасуы. Тыныс белгілері:	1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тиісті сөйлеу әдебін сақтай отырып,	1) БАҚ, энциклопедиялық, ғылыми-көпшілік деректерді ала біледі;

		нүктелі үтір, жақша, тырнақша Сөйлеу мәдениеті. Сөйлеу мәдениетінің зерттелуі. Төл сөз бен автор сөзі	ғылыми жазба жұмыстары мен жоба қорғау	2) Ғылыми еңбектерге сілтеме жасайды; 3) Ғылыми, публицистикалық еңбектердегі мәліметтер мен пікірлерді өңдейді; 4) Сөйлем және мәтін деңгейінде нүктелі үтір, жақша, тырнақша сияқты тыныс белгілерін қолданады.
10.	Қазақстан бейнесі. Қазақстанның өткені мен келешегі. Шешендік сөздер. Орфография. Ғылыми стиль	Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт. Уық шаншылған Ұлытау Бабалар сөзі - даналық көзі. Мәңгілік сарын Қазақтың дәстүрлі 1000 күйі Қазақстан - қызғалдықтың Отаны. Тәуелсіздік тұғыры. «Мәңгілік» ел идеясы	1) Қазақстанның өткені мен келешегі туралы ғылыми стильдің жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, баяндама, мақала, лекция, баяндама тезистері, аннотация, түйіндеме, рецензия, мәтіндер құрастыру.	1) Ғылыми стильдегі еңбектердегі фактілер мен деректерді анықтайды; 2) Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөледі; 3) Ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелейді; 4) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды; 5) Мәтінде көтерілген мәселені сыни тұрғыда бағалайды. 6) Ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданады.
11.	Жастар мәдениеті және мәселесі. Шешендік сөздер. Орфография. Публицистикалық стиль	Ел тірегі - білімді жастар. Болашаққа жол ашқан бағдарлама Тақырып 26. Сөйлеу мәдениеті. Кітап – білім бұлағы Жастардың кәсіп таңдауы. Қазақстанның дарынды жастары. Мен жастарға сенемін!	1) Ғаламдық (отандық) мәселелерді тыңдалған мәтіндегі ақпаратпен байланыстыра баяндау	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін публицистикалық стильде талдайды; 2) Тақырып

				бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданады; 3) Жастар мәдениеті және мәселесі бойынша орфографиялық нормаға сай мәтін құрастырады.
12.	Қазіргі қоғам. Миграция. Зияткерлік миграция. Шешендік сөздер. Фонетика. Ресми ісқағаздар стилі	Қоғам. Қазіргі қоғам Миграция. Еуропамен миграциялық байланыс. Зияткерлік миграция. Миграциялық үрдіс Жастардың зияткерлік бағдарламасы	1) Ресми құжат түрлері: сенімхат, кепілхат, өтінім, тапсырыс, келісімшарт, еңбек шарты, шарт, еңбек келісімі, мәтіндер құрастыру.	1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешен сөйлейді; 2) Сөздерді фонетикалық принцип негізінде жазады; 3) Ресми қарым - қатынас аясында ресми құжат түрлерін ажыратады.
13.	Әлемді өзгерткен өнертабыстары . Шешендік сөздер. Сөз мәдениеті. Публицистикалық стиль	Әлем мойындаған рекорд. Адамзат жаңалығы. Ұлы өнертапқыш Суасты құралдарын жасаудағы ғылым жетістігі Суасты құралдарын жасаудағы ғылым жетістігі	1) Публицистикалық стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, мақала, репортаж, сұхбат, ақпарат, информациялық хабар, очерк, памфлет жазу.	1) Публицистикалық стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін талдайды; 2) Тыңдалған мәтіндегі негізгі факті мен деректерді, көзқарастарды нақтылайды; 3) Көркемдеу, айшықтау, дәлелдеу, сөздерін сұрыптайды (образды-эстетикалық).
14.	Бейбітшілік, қауіпсіздік және жаһандық экономика. Шешендік сөздер. Сөз мәдениеті. Көркем әдебиет стилі	Қазақстан – «ядросыз әлем» қозғалысының көшбасшысы Бірікен ұлттар ұйымы. Әлемнің бейбітшілік пен тұрақтылық ісіне Қазақстанның үлесі Экстремизм мен терроризм ХХІ ғасыр	1) Мәтінде көтерілген мәселені, автор позициясын (қоғамдық-саяси, ғылыми) талдай отырып, негізгі ойды анықтау, толықтыру.	1) Мәтінде берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдейді және толықтырады; 2) Мәтін бойынша жоспар құрады (күрделі, тезистік, тірек-схема түріндегі жоспар); 3) Қажетті ақпараттарды

		індеті. Бейбіт өмір – береке бастауы. Қазақ халқы – бейбітсүйгіш ел		орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын тұжырымдайды; 4) Көркем әдебиет стилінің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, эссе жазады (аргументативті эссе).
15.	Ұлттың тарихи жәдігерлерін сақтау. Шешендік сөздер. Мәтін	Тарихи жәдігерлерге не жатады. «Мәдени мұра» бағдарламасы. Қазақстанның тарихи-мәдени ескерткіштері Қазақтың ертедегі қару-жарақтары. Ұлттық аспаптар «Бабалар сөзі» 100 томдығы. «Ұлы даланың жеті қыры»	1) Ғылыми стильде тезис, аннотация жазу.	1) Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның жазылу ерекшелігін нақтылайды; 2) Жанрлық ерекшеліктерін талдайды; 3) Мәтіннің стильдік ерекшелігін таниды; 4) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешен сөйлейді; 5) Мәтін нормаларын сақтап жазба жұмыс түрлерін жазады (мәтін құрылымы, абзац, мәтін бөліктері, тақырып).
16.	Табиғат және экология. Шешендік сөздер. Мәтін	Табиғатқа не жатады. Тірі табиғат және өлі табиғат. Табиғат туралы мақалдар. Қазақстанның табиғаты. Табиғатты қорғау. Табиғатқа қатысты тыйым сөздер Табиғатты қорғайтын халықаралық ұйымдар	1) Көркемдегіш құралдарды ұтымды қолдану арқылы табиғат және экология тақырыбында жоба қорғау.	1) Тиісті ақпаратты өңдейді; 2) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешен сөйлейді; 3) Мәтінде берілген мәселе бойынша тұжырым жасайды; 4) Мәтін үзінділеріндегі ақпараттар негізінде Қазақстанның табиғаты туралы болжам жасайды; 5) Мәтіннің жанрлық ерекшелігін

				ажыратады.
17.	Жаңа әлемдегі театр мен кинематография. Шешендік сөздер. Пунктуация	<p>Театр – өмір айнасы. Әлемге әйгілі өнер ордалары. «Астана опера» – өнер шаңырағы</p> <p>Алаш аңсаған фильм. Әлемге танылған Әміре. Кинофестиваль – кино өнері туындыларының байқауы. Қазақ даласының Орфейі</p>	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс, интервью, бейнебаян) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау.	<p>1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында шешен сөйлейді;</p> <p>2) Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөледі;</p> <p>3) Ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелейді;</p> <p>4) Логикалық және стильдік түзетулер енгізе алады;</p> <p>5) Дереккөздерінде берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдейді;</p> <p>5) Әлемге әйгілі өнер қайраткерлері туралы зерттеу-ізденіс жұмыстарын жүргізеді.</p>
18.	Еңбек нарығы және сұраныс. Шешендік сөздер. Пунктуация. Сөйлеу мәнерлілігі	<p>Нарық. Еңбек нарығы. Сұраныс, ұсыныс және баға. Тапшы мамандықтар. Болашақтың мамандығы</p> <p>Цифрлы Қазақстан: мамандықтарға сұраныс. Қазақстандағы жұмыс күші қозғалысы</p>	1) Еңбек нарығы және сұраныс тақырыбында эссе жазу (дискуссивті эссе, аргументативті эссе).	<p>1) БАҚ, энциклопедиялық, ғылыми-көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала біледі;</p> <p>2) Ғылыми еңбектерге сілтеме жасайды;</p> <p>3) Дәйексөз келтіреді;</p> <p>4) Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолданады.</p>

Әдебиеттер және оқу құралдарының тізбесі

Негізгі:

1. А. Қасымбек, Л. Оспанова, С. Темурбаева. Қазақ тілі. Оқулық, - Арман-ПВ, 2015
2. А. Қасымбек, Л. Оспанова. Қазақ тілі. Мұғалім кітабы, - Арман-ПВ, 2015
3. А. Қасымбек, С. Темурбаева. Қазақ тілі. Диктанттар мен мазмұндамалар жинағы, - Арман-ПВ, 2015
4. А.Алдаш. Сөз мәдениеті: жаңа қолданыстар негізінде. - Алматы: Сардар, 2015.- 320 б
- Атамұра, 2019
5. Б. Қапалбек, Г. Закиряева, С. Жантасова. Қазақ тілі. Әдістемелік нұсқау, - Мектеп, 2019
6. Б. Қапалбек, Г. Закиряева, С. Жантасова. Қазақ тілі. Оқулық + CD, - Мектеп, 2019
7. Б.Оспанова. Лингвомәдениеттану . Оқу құралы. Астана: - Фолиант, 2018.- 152б.
8. Ж. Балтабаева, Е. Арын, Г. Әбдіраман, Қ. Берденова. Қазақ тілі. Оқыту әдістемесі,
9. Ж. Балтабаева, Е. Арын, Г. Әбдіраман. Қазақ тілі. Оқулық +Үнтаспа, - Атамұра, 2019
10. Ж. Дәулетбекова, Қ. Рай, Ш. Есмағанбетова. Қазақ тілі. Оқулық, - Мектеп, 2015
11. Ж. Дәулетбекова. Қазақ тілі. Әдістемелік нұсқау, - Мектеп, 2015
12. Қ. Рай. Қазақ тілі. Диктанттар жинағы, - Мектеп, 2015
13. Қазақ тілі. Жалпы білім беретін мектептің қоғамдық-гуманитарлық бағытындағы 11 сыныбына арналған оқулық, 2020.
14. Т. Ермекова, Д. Рысқұлбек, Р. Мұнасаева. Қазақ тілі. Оқулық+ CD, - Арман-ПВ, 2019
15. Т. Ермекова, К. Бертілеуова, Р. Мұнасаева. Қазақ тілі. Дидактикалық материалдар, - Арман-ПВ, 2019
16. Т. Ермекова, К. Бертілеуова, Р. Мұнасаева. Қазақ тілі. Мұғалім кітабы, - Арман-ПВ, 2019
17. Ш. Есмағанбетова. Қазақ тілі. Дидактикалық материалдар, - Мектеп, 2015
18. Ш.Құрманбайұлы. Қазақ терминологиясы: зерттеулер, оқулық, сөздік, библиография. -Алматы: Сардар, 2014.- 928 бет

Қосымша:

1. Ә.Жүнісбек. Қазақ тіл білімінің мәселелері. Алматы: - Абзал-Ай, 2018.- 368 б.
2. Б.Қапалбек, Г. Закиряева, С.Жантасова. Қазақ тілі, - А.:Мектеп, 2019
3. Б.Р.Құлжанова. Қазіргі қазақ тілі Лексикология (сөздік құрам) оқу құралы, Алматы:
4. Жаңа емле. Оқу - әдістемелік құрал: oqu-adistemelik gural.- Нұр - Сұлтан: Ш.Шаяхметов атындағы "Тіл Қазына" ұлттық ғылыми - практикалық орталығы, 2019.- 117 б.
5. К.Қайыржан. Сөз - сандық . Алматы: - Өнер баспасы, 2013.- 480 б.
Қазақ университеті, 2015.- 41 б.
6. Л.Ибраймова. Тіл білімінің өзекті мәселелері.Нұр- Сұлтан: - Фолиант, 2019.- 232б.
7. Т.М.Әбдікәрімова . Мәтін және "Ана тілі" оқулығы мәтіндемесін құраудың теориясы. Павлодар: - "ЭКО" ҒӨФ, 2007.- 332б.

Оқу құралдары:

1. Интерактивті тақта;
2. Мультимедиялық проектор;

3. Дербес компьютер, ноутбук, смартфон;
4. Бейнефильмдер, аудиожазбалар, презентациялар;
5. Сандық білім беру ресурстары:
6. «Duolingo» сайт
7. «Memrise» портал
8. «Udemy» сайт
9. «Skillshare» сайт
10. «Лекториум» сайт
11. «Универсариум» сайт